

8. prosince 2006

ROČNÍK 16

V ČÍSLE:

Slavnostní událost týdne: promoce a ocenění na poli vědy, umění i sportu • S rektorem UP o vědeckých talentech, výsledcích vědy a řízení univerzity • Výzkum v oblasti spolupráce českých univerzit s externím prostředím

Slavnostní akty promoci absolventů doktorských studijních programů, předání jmenovacích dekretů novým docentům, cen rektora a čestného uznání autorům vědeckých monografií se letos uskutečnilo 30. 11. v sále Reduta Moravské filharmonie Olomouc.

(Více informací na str. 2.)

-red-, foto -tj- ▶

Moresovo studijní počítačové centrum zahájilo provoz

■ V prostorách Teoretických ústavů Lékařské fakulty UP bylo 1. 12. oficiálně otevřeno Moresovo studijní počítačové centrum. Bylo pojmenováno na počest profesora dětského lékařství a prvního přednosty Dětské kliniky prof. A. Moresa, jednoho ze zakladatelů moravské pediatrické školy, který za nedílnou součást lékařské praxe považoval celoživotní vzdělávání včetně systematického studia odborné literatury.

V prostorách levého respiria a galerie budovy Teoretických ústavů LF UP je k dispozici celkem 60 počítačových stanic, které tvoří multifunkční variabilní počítačovou zónu s non-stop provozem. Studijní počítačové centrum A. Moresa lze využívat pro interaktivní výuku menších skupin studentů, k samostatnému studiu, vyhledávání biomedicínských a zdravotnických informací a rovněž k běžné elektronické komunikaci.

Nové pracoviště bylo vybudováno z prostředků Lékařské fakulty UP, za podpory rozvojového programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a projektu Evropského sociálního fondu „Zvýšení kvalifikace a flexibility absolventů doktorského studijního programu na LF UP“. Celkové náklady dosáhly čtyř mil. Kč.

-vm-, foto -tj-

Setkání děkanů filozofických fakult univerzit České republiky

■ Jako součást Festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA 2006, který byl organizován Institutem celoživotního vzdělávání FF UP v Olomouci, se v prvý jednací den 23. 11. uskutečnilo pracovní setkání děkanů filozofických fakult univerzit České republiky svolané děkanem FF UP.

Z osmi filozofických fakult univerzit ČR se jednání zúčastnili zástupci Západočeské univerzity v Plzni (proděkan prof. I. Budil, Ph.D., DrS.), Univerzity Pardubice (děkanka prof. M. Lenderová, CSc.), Ostravské univerzity v Ostravě (děkanka doc. E. Mrhačová, CSc.), Slezské univerzity v Opavě (děkan prof. Z. Stuchlík, CSc.) a Univerzity Palackého v Olomouci (děkan prof. I. Barteček, CSc.). Omluvily se FF Univerzity Karlovy v Praze, FF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a FF Masarykovy univerzity v Brně, a to z důvodu jiných organizačních a služebních povinností.

Součástí jednání byly vedle programu děkanů rovněž konzultativní schůzky přítomných proděkanů, jakož i tajemníků fakult. Jedním z dohodnutých cílů setkání bylo mimo jiné ustavení stálé platformy děkanů filozofických fakult univerzit České republiky jako společného konzultativního a poradního sdružení.

Dopolední část jednání byla věnována porovnávání zkušeností se studijní agendou a podobám přijímacích řízení na filozofických fakultách ČR tak, aby bylo možno vymezit shodné prvky. Odpolední část jednání se soustředila ke sdělením o nově akreditovaných a k akreditaci připravovaných studijních programech/oborech.

Ve věci ustavení společné platformy děkanů filozofických fakult bylo dohodnuto s platností od 23. 11. 2006 ukotvit ve vědomí akademických obcí vznik *Konference děkanů filozofických fakult České republiky*. Přítomní zástupci filozofických fakult se shodli, že konference děkanů FF vyvěrá z nutnosti a potřeby zastupovat a prezentovat zájmy filozofických fakult, zaštiťovat obory pěstované na filozofických fakultách, zabezpečovat odpovídající podmínky, které umožní optimální existenci oborů na filozofických fakultách zastoupených. Ustavení konference děkanů FF dovoluje prezentovat společné zájmy společným působením uvnitř i vně České republiky. Nedílnou součástí je výměna zkušeností a koordinace působení na akademické obce, veřejnost, společenskou a politickou reprezentaci, a to v sounáležitosti s mírou autority, která

Dokončení na str. 7

Nový holandský velvyslanec navštívil olomouckou univerzitu

■ Jako první z českých a moravských univerzit, na kterých se pěstuje obor Nederlandistika, si po svém jmenování do funkce nového holandského velvyslance v ČR vybral J.-L. van Hoorn (na snímku uprostřed) Univerzitu Palackého, kterou 4. 12. navštívil v doprovodu kulturní atašé Holandského velvyslanectví H. Jansenové. Jak Žurnálu UP sdělil vedoucí Katedry nederlandistiky FF UP doc. W. Engelbrecht, J.-L. van Horn se zajímal zejména o názory a zkušenosti studentů, kteří v Olomouci nederlandistiku studují, i o otázky související s tématem Evropské unie, zejména jejího rozšíření v souvislosti s nadcházejícím předsednictvím ČR. V pracovním setkání UP se J.-L. van Hoorn a H. Jansenová setkali také s prorektorem pro zahraniční záležitosti a vnější vztahy UP J. Dürrem (na snímku) a v rámci svého olomouckého pobytu uskutečnili rovněž schůzku s představiteli kraje i města.

-mav-, foto -da-

Slavnostní událost týdne: promoce a ocenění na poli vědy, umění i sportu

■ V posledním listopadový den se v Mozartově sále olomoucké Reduty uskutečnil trojí slavnostní akt. Z rukou rektora UP prof. L. Dvořáka převzali krátce po poledni promoční dekrety úspěšně absolventi doktorských studijních programů, poté rektor předal jmenovací dekrety sedmi novými docentům. Ve druhé části byli oceněni autoři nejlepších vědeckých a uměleckých prací v magisterských a bakalářských oborech a také tři nejlepší sportovci UP. V závěru slavnostního odpoledně pak z rukou rektora převzalo sedmnáct autorů vědeckých monografií čestná uznání.

Po slavnostních aktech, které hudebním doprovodem obohatila Moravská filharmonie, proběhlo v předsálí slavnostní setkání autorů vědeckých monografií, a to všech, kteří byli rektorem univerzity oceněni od roku 1999. Setkání bylo doprovázeno malou výstavou monografií, jichž je za uvedené období více než sto.

-map-

Čestná uznání rektora UP autorům vědeckých monografií za rok 2006

■ V rámci slavnostních aktů, které se uskutečnily 30. 11. 2006 v sále Reduta Moravské filharmonie Olomouc, obdrželi **Čestná uznání rektora UP** tyto autoři vědeckých monografií za rok 2006:

Doc. K. Vysloužil, CSc.: *Komplexní léčba nádorů rekta* (Praha 2005); **prof. M. Heřman, Ph.D.:** *Akutní CT mozku, Atlas nálezů* (Olomouc 2006); **prof. P. Štěpánek, Ph.D.:** *Picasso en Praga* (Madrid 2005); **prof. L. Spáčilová, Dr.:** *Chronik der Olmützer Bürgerfamilie Hobel 1530–1629* (Olomouc 2005); **Mgr. J. Flajšar, Ph.D.:** *Dějiny americké poezie* (Ústí nad Orlicí 2006); **prof. I. Stárek, CSc.:** *Nádory para-*

faryngu, diagnostika a léčba (Havlíčkův Brod 2006); **prof. I. Poledňák, DrSc.:** *Hudebně pedagogické invence, Výbor ze studií a statí, k hudební pedagogice a výchově* (Praha 2005); **Lic. D. Němec, O.P., Dr.:** *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo* (Praha – Kostelní Vydří 2006); **doc. P. Mareček, Th.D.:** *Křesťanské společenství v Matoušově evangeliu* (Olomouc 2005); **RNDr. M. Veselý, Ph.D., G. Köhler, E. Greenbaum:** *The Amphibians and Reptiles of El Salvador* (Malabar, Florida 2006); **Mgr. M. Petrá, Ph.D.:** *Možnosti transgrese. Je třeba vylepšovat člověka?* (Praha 2005); **doc. M. Kopecký, Ph.D.:** *Somatický a motorický vývoj 7 až 15letých chlapců a dívek v olomouckém regionu* (Olomouc 2006); **Mgr. P. Dvořák, Ph.D.:** *Jan Caramuel z Lobkovic. Vybrané aspekty formální a aplikované logiky* (Praha 2006); **doc. J. Ehrmann, Ph.D.:** *Alkohol a játra* (Praha 2006); **prof. J. Andres, CSc.:** *Handbook of Differential Equations, Ordinary Differential Equations*, Vol. III – Pozvaná monografická kapitola: *Topological Principles for Ordinary Differential Equations*; **prof. I. Rachůnková, DrSc.** (spoluautor – na snímku): *Handbook of Differential Equations, Ordinary Differential Equations*, Vol. III – Pozvaná monografická kapitola: *Singularities and Laplacians in Boundary Value Problems for Nonlinear Ordinary Differential Equations*; **prof. S. Staněk, CSc.** (spoluautor): *Handbook of Differential Equations, Ordinary Differential Equations*, Vol. III – Pozvaná monografická kapitola: *Singularities and Laplacians in Boundary Value Problems for Nonlinear Ordinary Differential Equations*.

Letos poprvé bylo udělení Čestného uznání rektora UP doplněno finanční odměnou.

-red-

Noví docenti a doktoři

■ Součástí slavnostních aktů 30. 11. v olomoucké Redutě bylo také předání jmenovacích dekretů docentům, kteří se habilitovali na Lékařské fakultě, Filozofické fakultě, Přírodovědecké fakultě, Pedagogické fakultě a Fakultě tělesné kultury; dekrety převzali: **doc. S. Rybářová, Ph.D.** (obor Anatomie); **doc. Z. Dvořák, Ph.D.** (Lékařská chemie a biochemie); **doc. D. Papajík, Ph.D.** (Historie); **doc. T. Grim, Ph.D.** (Zoologie); **doc. K. Pastor, Ph.D.** (Matematická analýza); **doc. J. Michalík, Ph.D.** (Speciální pedagogika); **doc. L. Krejčovský, CSc.** (Kinantropologie).

Slavnostně promováni byli také absolventi doktorských studijních programů Cyrilometodějské teologické fakulty, Lékařské fakulty, Filozofické fakulty, Přírodovědecké fakulty, Pedagogické fakulty a Fakultě tělesné kultury: **ThLic. V. Volný, Th.D.** (Praktická teologie, CMTF); **MUDr. R. Ben Yahia, Ph.D.** (Fyziologie a patologická fyziologie, LF); **MUDr. R. Kalina, Ph.D.** (Chirurgie, LF); **MUDr. D. Marx, Ph.D.** (Sociální lékařství, LF); **Mgr. P. Nevřelová, Ph.D.** (Lékařská biofyzika, LF); **MUDr. J. Pernička, Ph.D.** (Chirurgie, LF); **MUDr. A. Petřík, Ph.D.** (Chirurgie, LF); **Mgr. J. Procházková, Ph.D.** (Lékařská biologie, LF); **Ing. A. Svobodová, Ph.D.** (Lékařská chemie a biochemie, LF); **Mgr. M. Tomečka, Ph.D.** (Lékařská biofyzika, LF); **MUDr. O. Urban, Ph.D.** (Vnitřní nemoci, LF); **Ing. A. Zdařilová, Ph.D.** (Lékařská chemie a biochemie, LF); **Mgr. P. Knápková, Ph.D.** (Německá literatura, FF); **Mgr. P. Kopecký, Ph.D.** (Anglická a americká literatura, FF); **Mgr. M. Pallová, Ph.D.** (Německý jazyk, FF); **Mgr. J. Siostrzonek, Ph.D.** (Andragogika, FF); **Mgr. J. Soubustová, Ph.D.** (Německý jazyk, FF); **PhDr. M. Viktorík, Ph.D.** (České a slovenské dějiny, FF); **Mgr. F. Brauner, Ph.D.** (Biochemie, PřF); **Mgr. M. Heřmánek, Ph.D.** (Aplikovaná fyzika, PřF); **Mgr. P. Horvát, Ph.D.** (Aplikovaná fyzika, PřF); **Mgr. P. Jakubík, Ph.D.** (Aplikovaná fyzika, PřF); **Mgr. J. Krčková, Ph.D.** (Přibližné a numerické metody, PřF); **Mgr. V. Maier, Ph.D.** (Analytická chemie, PřF); **Mgr. V. Polásek, Ph.D.** (Matematická analýza, PřF); **Mgr. M. Štroch, Ph.D.** (Biofyzika, PřF); **RNDr. M. Zimpl, Ph.D.** (Analytická chemie, PřF); **Mgr. J. Bednářová, Ph.D.** (Pedagogika, PdF); **Mgr. R. Čapek, Ph.D.** (Pedagogika, PdF); **PhDr. V. Loukotová, Ph.D.** (Pedagogika, PdF); **Mgr. L. Partíková, Ph.D.** (Pedagogika, PdF); **Mgr. L. Chlupová, Ph.D.** (Speciální pedagogika, PdF); **Mgr. P. Bendová, Ph.D.** (Speciální pedagogika, PdF); **Mgr. A. Šarátková, Ph.D.** (Speciální pedagogika, PdF); **Mgr. M. Míková, Ph.D.** (Kinantropologie, FTK).

-red-

Za nové docenty pronesl krátkou závěrečnou řeč **doc. Z. Dvořák, Ph.D.** (Ústav lékařské chemie a biochemie LF UP):

Vaše Magnificence, Spectabiles, Honorabiles, vážení hosté,

chtěl bych při této slavnostní příležitosti říci pár slov za nás právě promované docenty. Nejprve a především se obracím na naše rodiče, partnery, blízké a na naše spolupracovníky, jimž všichni chceme poděkovat za trpělivost a podporu, které nám věnovali a věnují v našich badatelských aktivitách. Považuji rovněž za vhodné zamyslet se nad úspěchem, kterého jsme dosáhli. Když se ohlédnou zpět na začátek cesty vědce a univerzitního pedagoga za dobrodružstvím poznání, vidím spoustu vykonané práce,

jejíž smysl nelze pochopit jen z formálního a kariérového hlediska. To, nač může být člověk sám před sebou opravdu hrdý, leží mnohem hlouběji. Říká se tomu hodnoty. Ne snad hodnoty pokrytecky vyznávané navenek či zdefraudované ve frázích davových řečníků. Jen opravdové, nitemně prožívané hodnoty, mezi něž patří na příklad poctivost, solidarita, hledání obecného prospěchu či respekt vůči neznámému mohou vést k výsledkům, trvalým ve své podstatě, a nikoli pouze navenek. Jít cestou univerzitního bádání by mělo znamenat učit se těmto hodnotám v praxi, poznat jejich náročnost, nechat se jimi proměňovat, a pak tyto zkušenosti předávat dál v rámci pedagogického působení. Rozvoj vědy je bytostně vkořeněn do této půdy, bez ní se zvrhává v bezúčelnou komedii navzájem závodících podvodníků či v cynický a všeho schopný „rozum bez duše“, řečeno slovy Karla Kryla. A tak je tomu i se společností. Ty nejlepší zákony a administrativa jej neuchrání před zvrhnutím a vnější pravdou se může stát *raison d'être* reálné společnosti, avšak Evropa, z níž pocházíme, k níž se vracíme a na jejíž sjednocení se podílíme, dosáhla svého blahobytu, civilizaci a kulturní úrovně jediným způsobem, a to opacným způsobem. Čili ze sdílení a tvorby hodnot.

Ocenění nejlepších studentů

■ Letošní **Cenu rektora UP za nejlepší vědeckou nebo uměleckou práci studentů bakalářských a magisterských studijních programů v roce 2006** obdrželi v rámci slavnostních aktů 30. 11., následující studenti:

– v oboru **biomedicínské vědy** H. Mikulková za práci *Poškození DNA UVA zářením, reparační mechanismy DNA a studium fotoprotektivních účinků extraktu ze Silybum marianum a jeho komponent*; **J. Marečková** za práci *Kvantifikace exprese a studium lokalizace multiubikvitinového řetězce a buněk zanikajících cestou programované buněčné smrti ve vybraných tkáních lidských embryí*; **F. Wagner** za práci *Thymus a prenatální hematopoéza*;
– v oboru **matematika** I. Bečáková za práci *Faktorová analýza*;
– v oboru **přírodní vědy** P. Dedek za práci *Ekologie střevlíkovitých broků (Coleoptera: Carabidae) v prostředí lužního lesa*; **P. Sklenovský** za práci *Teoretický výpočet interakčních energií a jejich komponent v proteinech*; **P. Hropko** a **M. Ludma** za práci *Systém*

automatického dávkování kurarimimetik na bázi fuzzy logiky; **Mgr. J. Jablonský** za práci *Modelování oscilací fluorescence a vývoje kyslíku s periodou čtyřmi způsobeně jednoobrátkovými excitacími záblesky*; ucelená část: *Homogenní model PS II*;

– v oboru **jazykověda a literární vědy** S. Martínáková za práci *Překlad a rozbor vybraných částí Harusame Monogatari od Uedy Akinariho*;

– v oboru **muzikologie** J. Příbil za práci *Akustické období Milese Davise*; **V. Kramář** za práci *Jaroslav Volek – hudební teoretik*;

– v ostatních oborech **společenských věd** Bc. P. Krylová za práci *Debt Relief*.

Cenu rektora pro nejlepší sportovce z řad studentů UP pro rok 2006 získali **J. Opavský** (víceboje – silové

vytrvalostní pětiboj / Ocelový muž /, kvadriatlon, olympijský šplh, kanoistika – kajak; na snímku), **K. Vacíková** (kanoistika – sjezd na divoké vodě), **L. Lagnerová** (kanoistika – sjezd na divoké vodě).

-red-, foto -tj-

Shromáždění Filozofické fakulty UP u příležitosti 17. listopadu

■ Shromáždění Filozofické fakulty UP u příležitosti 17. listopadu se konalo v pondělí dne 20. 11. 2006 ve spolupráci s Katedrou muzikologie FF UP v Kapli Božího těla Uměleckého centra UP.

U příležitosti sedmnáctého 17. listopadu (po roce 1989) bylo poděkováno – byť symbolicky – těm osobnostem Filozofické fakulty UP, které po 17. listopadu roku 1989 mohly navázat na přerušené dílo, uchovávaly důvěru ve Filozofickou fakultu a Univerzitu Palackého a v podobě své vědecké, pedagogické a organizační práce se výrazně zapsaly do jejich současných dějů. Poděkování bylo doprovázeno hudebním vystoupením, po němž následovala společenská číše vína v Atriu Uměleckého centra UP.

Děkanem FF UP byli formou dopisu děkana a darem upomínajícím na Olomoucké prostřednictvím grafického díla J. Krejčové ocenění (a to v abecedním pořadí kateder Filozofické fakulty UP): prof. J. Macháček, prof. J. Jařab, prof. J. Peprník (Katedra anglistiky a amerikanistiky), prof. O. Švarný (Katedra asijských studií),

prof. M. Togner (Katedra dějin umění), prof. P. Floss, prof. J. Štěpán (Katedra filozofie), prof. L. Václavěk (Katedra germanistiky), prof. L. Hrabová, doc. J. Schulz (Katedra historie), prof. J. Černý (Katedra romanistiky), doc. J. Bartošek (Katedra žurnalistiky).

Ve svém vystoupení připomenul rektor UP prof. L. Dvořák, že listopadové dny roku 1989

byly mimo jiné otázkou odvahy. Za tuto odvalu poděkoval profesoru J. Jařabovi, prvému rektori olomouckého univerzitního učení po roce 1989.

-ib-, foto -tj-

Ke 20. výročí založení Univerzity třetího věku na UP

■ V přizemních prostorách Uměleckého centra UP byla 27. 11. zahájena výstava fotografií S. Klesnila s názvem „Pohled do hlubin studákovy duše“ kterou v rámci oslav 20. výročí svého založení uspořádala

Univerzita třetího věku při UP. Autor souboru černobílých fotografií, mapujících každodenní život studentů a lektorů na Univerzitě třetího věku, je fotograf a student Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě, který se na rok ponořil do života U3V a nacházel v něm jedinečné momenty, které pak zachytil svým klasickým fotoaparátem, uvedla při zahájení výstavy Mgr. K. Sýkorová, zastupující ředitelka U3V.

Výstava bude otevřena do 15. 12. od pondělí do pátku (8–18 hod.).

-red-, foto -tj-

Návštěva ministra zdravotnictví

■ V pátek 1. 12. navštívil současný ministr zdravotnictví MUDr. T. Julínek olomouckou univerzitu, kde se

setkal s rektorem UP prof. L. Dvořákem a děkanem LF UP prof. Z. Kolářem. Hlavním tématem informativní schůzky byla současnost i budoucnost fakultních nemocnic.

-red-, foto -tj-

Inspirace: okolní zvuky a hudební skladby soudobých autorů

■ Ve výstavních prostorách spravovaných Katedrou výtvarné výchovy PdF UP mohou zájemci ještě do 8. 12. zhlédnout v Uměleckém centru UP výstavu, která vznikla v rámci projektu Katedry hudební výchovy PdF UP *Slyšet jinak 2006*. Tento projekt nabízí nové přístupy k poznávání a interpretaci hudebních skladeb. Prostřednictvím zajímavých a netradičních programů se žáci seznamují s hudebními díly na podobných principech, jakými například muzejní a galerijní pedagogika zpřístupňuje díla výtvarná.

Vystavené artefakty vytvořili žáci olomouckého *Studia Experiment*, které se jako nestátní alternativa základní umělecké školy věnuje výtvarným a dramatickým aktivitám. Studio Experiment bylo přizváno, aby se zúčastnilo svým – výtvarným – dílem. Spolupráce přerostla do podoby výtvarného projektu, v rámci něhož byl akcentován především rozvoj sluchové citlivosti. Vyučující společně s dětmi poslouchali hudbu soudo-

bých autorů moderní vážné hudby a přemýšleli, jaké pocity v nás tato nevšední hudba vyvolává. Děti zaujala tvorba autorů D. Dlouhého, I. Medka, M. Dvořákové a V. Zouhara – na výstavě si mohou zájemci prohlédnout výtvarnou impresi skladeb těchto autorů.

Hudba však nezůstala jediným podnětem: děti vnímaly také zvuky svého těla, svůj dech a jeho proměny, ale také ruchy a šumy z ulice, zvuky z vedlejší třídy.

Vystavené práce jsou záznamem úvah, jak by šly graficky zaznamenat všechny zvukové podněty, které nás obklopují, rozhovory lidí, telefonování. Děti přemýšlely o tom, co slyšíme rádi a nerádi. Spontánně zapisovaly útržky vět, které důvěrně znají z domova, ze školy – v polích neoblíbené barvy se střídá „Běž se učit!“, „Nevyrušuj!“ se „Jsi moje šikovná holčička...“ nebo „Máme tě rádi“ v oblíbených, pestrých barevných polích. Děti si taky představovaly, jaké je to neslyšet.

Bohatost všech zvuků žáci olomouckého *Studia Experiment* převáděli do grafické podoby – prostředky kresby, grafiky, malby i prostorové tvorby. Zajímavým způsobem byly zvuky převáděny do podoby grafické matrice: k jednotlivým zvukovým podnětům děti přirazovaly vlákna různých tloušťek a kvality. Dech se stal tenkým kokosovým vláknem, výkřik zmuchlaným drátkem, hrknutí židle utrženým provázkem.

Pedagogické vedení a spolupráci na projektu realizovali pedagogové *Studia Experiment* Mgr. K. Pospíšilová, Mgr. P. Šobánová, PhDr. E. Žváčková.

Mgr. P. Šobánová

-red-

Prohlášení Rady vysokých škol

■ Na třetím zasedání sněmu Rady vysokých škol 16. 11. 2006 bylo přijato následující prohlášení:

Sněm RVŠ vítá návrh Výboru pro vědu, vzdělávání, kulturu, mládež a tělovýchovu PS PČR navýšit rozpočet VŠ ve státním rozpočtu na rok 2007, kap. 333 celkem o 615 mil. Kč, což pokryje nezbytné výdaje na dofinancování nárůstu počtu studentů, sociální stipendia a část prostředků na spolufinancování projektů v rámci programů EU.

Sněm RVŠ současně vyzývá Rozpočtový výbor PS PČR, aby tento návrh podpořil.

RVŠ upozorňuje, že toto navýšení nemá rozvojový charakter, umožní pouze udržet současný stav úrovně výdajů na studenta, mandatorní výdaje na stipendia a čerpání finančních prostředků z programů EU.

Další informace viz <http://www.radavs.cz/aktuality.php>.

Kolegium děkana PŘF UP

zve všechny zaměstnance Přírodovědecké fakulty UP na

POSPOS 06/07 ála Tlačenkový večírek,

ktej se chystá na 19. 12. od 13 hod.

na nádvoří Děkanátu PŘF UP (tř. Svobody 26).

V připravovaném programu se počítá se zdo- bením Přírodovědeckého vánočního stromečku, výměnou zkušeností, názorů a úsměvů, připravena bude také ochutnávka Přírodovědeckého punče, zpěv koled či jiných písní...

Pořadatelé se těší na vás i vaši fantazii projevenou v podobě ozdoby na stromeček či pěveckého vystoupení jednotlivců i hudebních skupin.

Stručně

V prostorách Katedry politologie a evropských studií FF UP se 21. 11. uskutečnila beseda na téma „Společná humanitární pomoc v Iráku? Vize vs. Realita“, kterou připravilo Eurocentrum Olomouc ve spolupráci s UP a společností *Člověk v tísni*.

V rámci Cyklu koncertů studentů Katedry hudební výchovy PdF UP a jejich hostů se v Kapli Božího těla Uměleckého centra UP 27. 11. uskutečnil **pěvecký diplomový koncert E. Radostové**.

Zasedání **Kolegia rektora UP**, které se konalo 29. 11., mělo na programu projednání těchto bodů: sociální fond, metodika dělení příspěvku MŠMT, vnitřní mzdový předpis, Kolegia oborů a další.

-red-, foto -tj-

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Děkan Přírodovědecké fakulty UP vypisuje

výběrové řízení,

hledá vhodné kandidáty a kandidátky na obsazení pozic s nástupem dohodou:

- pro Katedru informatiky – profesor, docent, odborný asistent;
  - pro Katedru optiky – odborný asistent nebo docent se zaměřením optoelektronika;
  - pro Katedru algebry a geometrie – asistent nebo odborný asistent nebo docent se zaměřením algebra popř. deskriptivní geometrie;
  - pro Katedru Matematické analýzy a aplikací matematiky – docent;
  - pro Katedru geografie – odborný asistent se zaměřením fyzická geografie, hydrologie a studium krajiny, asistent nebo odborný asistent se zaměřením mezinárodní rozvojová studia (0,5 úvazek); jedná se o regionální geografii Latinské Ameriky, ekonomiku rozvojových zemí, management rozvojových organizací. Přepokládá se velmi dobrá znalost AJ a ŠJ;
  - pro Katedru Ekologie a životního prostředí – odborný asistent se zaměřením půdní zoologie;
  - pro Katedru anorganické chemie – laborant.
- Pro jednotlivé pozice v daných oborech požadujeme:

- na pozici profesora jmenování, výzkumnou činnost doloženou publikacemi a ohlasy, zkušenosti s řešením výzkumných grantů;
  - na pozici docenta habilitaci, výzkumnou činnost doloženou publikacemi a ohlasy;
  - na pozici asistenta nebo odborný asistent titul Ph.D., publikační a vědeckou činnost, předpoklady pro výzkumnou a pedagogickou práci;
  - na pozici laborant SŠ/VŠ vzdělání s chemickým zaměřením, pasivní znalost AJ.
- Příhlášky do výběrového řízení spolu se strukturovaným životopisem a kopií dokladu o dosaženém vzdělání zasílejte pod značkou „výběrové řízení“ na adresu: Děkanát Přírodovědecké fakulty UP, tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc, případně na e-mailovou adresu: dagmar.petrzelova@upol.cz. Uzávěrka přihlášek je 30. 12. 2006.

Prodejna VUP upozorňuje

Prodejna a učebnice, skript a odborné literatury Vydavatelství UP upozorňuje, že z důvodu provedení fyzické inventury k 31. 12. 2006 v prodejní VUP a z důvodu čerpání řádné dovolené bude v závěru roku 2006 a na počátku roku 2007 upravena prodejní doba následovně:

- pondělí 11. 12. – čtvrtek 14. 12. 2006 bude otevřeno od 9 do 12 hod., odpoledne zavřeno;
- ve dnech 15. 12. 2006 – 7. 1. 2007 bude v prodejní VUP z výše uvedených důvodů zavřeno.

-fm-

Upozornění redakce

Upozorňujeme, že příští číslo Žurnálu UP (12), které vyjde 15. 12. (uzávěrka 11. 12.), bude posledním v tomto kalendářním roce!

HABILITACE A PROFESURY

Přírodovědecká fakulta

Ve středu 13. 12. 2006 se na zasedání Vědecké rady PŘF UP v zasedací místnosti Děkanátu (tř. Svobody 26) uskutečnila následující řízení:

- řízení ke jmenování profesorem: doc. RNDr. Milošlav Dušek, Dr., v oboru Optika a optoelektronika;
- habilitační řízení: RNDr. Michal Otyepka, obor Fyzikální chemie.

Podklady k jednotlivým řízením jsou zveřejněny na webových stránkách fakulty (<http://www.upol.cz/fakulty/prf/aktualni-sdeleni-prf/vedecka-rada-prf-up/>).

-red-

ROZHOVOR

S rektorem UP o vědeckých talentech, výsledcích vědy na UP a řízení univerzity

„Univerzita je vědecky úžasná“. To tvrdí o Univerzitě Karlově její rektor prof. V. Hampel, DrSc., v časopise *Medical Tribune* (č. 36, 13. 11). Můžete říci, pane rektore, totéž o Univerzitě Palackého?

Prof. L. Dvořák: Pokud bych vyšel z premisy, že před veřejností je třeba se chválit, chválit a zase chválit, pak bych měl říci, že naše univerzita je nejen úžasná vědecky, ale má také vynikající výsledky ve vzdělávání a navíc nezaměnitelně příznivě ovlivňuje život ve městě a v regionu. A bylo by to pro většinu univerzitních pracovišť tvrzení pravdivé. Samozřejmě, máme v obou hlavních činnostech rezervy, které vidím hlavně v tom, že vedle vynikajících pracovišť máme i taková, která jsou jen průměrná.

Na UK v Praze zavedl její rektor nový systém grantů pro doktorandy a zamýšlí se nad vznikem univerzitních nemocnic. Co si myslíte, jak jsme na tom na olomoucké univerzitě?

Prof. L. Dvořák: Na systému grantů pro doktorandy UK dlouhodobě pracuje, mají s nimi, pokud vím, docela dobré zkušenosti. U nás univerzitní grantový systém neexistuje a v nejbližší době se s ním z finančních důvodů nepočítá. Na druhé straně mnohá pracoviště, úspěšná v získávání grantových prostředků na vědu a výzkum, kvalitní doktorandy finančně motivují a podporují. V tomto roce byl pro podporu excellence využit i fond rektora.

Problém zřízení a fungování univerzitních nemocnic se bezvýsledně diskutuje již několik let. Rýsuje se určité varianty řešení. V nejbližších dnech má na UP proběhnout další jednání s ministrem zdravotnictví.

Předseda AV ČR prof. V. Pačes, DrSc., je zastáncem individuální nadstandardní podpory mladých vědeckých talentů. Co si o tom myslíte? Jak tyhle talenty mezi studenty a doktorandy nejrůznějších oborů rozpoznáme? Co jim můžeme nabídnout?

Prof. L. Dvořák: Myslím, že toto by na UP neměl být problém. Talentované mladé lidi, alespoň věřím, by měl poznat každý kvalifikovaný školitel. Jsou to studenti v práci iniciativní, schopní obětovat vědě i něco ze svého volna, schopní hledat a nalézat netradiční řešení, mající zájem získávat nové poznatky, jsou slušné jazykově vybavení, aby se mohli kvalifikovaně zúčastňovat vědeckých konferencí, pracovat na zahraničních pracovištích a uměli, třeba po konzultacích se svým školitelem, formulovat závěry svých výzkumů do kvalitních publikací v prestižních časopisech.

Příležitostí k nadstandardní podpoře je také více. Vedle využití některých typů grantů určených pro mladé nebo začínající pracovníky (popř. ty, kteří se vracejí ze zahraničních pobytů) jsou to i možnosti poskytované vnitřním mzdovým předpisem UP, využití dotace MŠMT na tzv. „specifický výzkum a vědu“, využití dotací na výzkumné záměry a výzkumná centra, příp. na některé další granty. Tady záleží na každém jednotlivém pracovišti a na jeho schopnostech zajistit si dostatek finančních možností.

Po svém zvolení jste zdůraznil úmysl podporovat vědecký výzkum, vývoj a bádání. Jste spokojen s dosavadními výsledky UP na tomto poli?

Prof. L. Dvořák: Spektrum činností, která tak velká univerzita, jakou je bezesporu UP,

realizuje, je velmi široké a zasahuje rozsáhlou oblast různorodých společenských aktivit. Hlavní z nich je výuka studentů a s ní spojená věda a výzkum. Patří sem ale i takové aktivity, jako je pořádání odborně zaměřených konferencí, symposií, výstav nebo kulturních aktivit. Jako mimořádně zdařilý a netradiční případ lze uvést třeba nedávné představení pařížského zlomku latinského překladu Dalimilovy kroniky.

Vratme se ale k vědě a výzkumu. Měřeno standardními scientometrickými postupy, patří UP dosaženými výsledky na tomto poli k nejlepším univerzitám v zemi. Lze to dokumentovat rozsahem a kvalitou publikačních výstupů, existencí výzkumných center, grantovou úspěšností, vznikem podnikatelského inkubátoru atd. Problémem je určitá nevyrovnanost podílů fakult a pracovišť na vědeckém výzkumu UP. Souvisí to občas s velkou výtěžností některých akademických pracovníků výukou, věřím, že jen málokdy s nechtívě vědecky pracovat, ale také s velikou heterogenitou oborů pěstovaných na UP. Některá pracoviště se zabývají výrazně tzv. regionálním výzkumem, který má pochopitelně menší citační ohlas a jeho výsledky jsou obtížně publikovatelné ve špičkových časopisech. Nicméně i takový výzkum na univerzitu patří.

Při rozvoji vědecké a výzkumné činnosti na UP hraje důležitou roli skutečnost, že se díky získaným grantovým prostředkům výrazně zlepšily materiální podmínky pro kvalitní výzkum, od vybavení laboratoří, dostupnosti literatury až po finanční motivaci pracovníků. Zejména na PŘF a LF využívají účelné motivační programy k podpoře špičkových badatelských týmů a jednotlivců, včetně doktorandů a mladých akademických pracovníků, k růstu jejich akademické kvalifikace. Od tohoto roku v rámci UP obdrželi také autoři vědeckých monografií vedle morálního ocenění zaslouženou finanční odměnu.

K univerzitě samozřejmě významně patří vzdělávání, včetně zavádění nových výukových metod, zejména v souvislosti s distančním a celoživotním vzděláváním, jehož význam v některých oborech dále poroste. Na UP jsou mnohá pracoviště, která své hlavní úsilí směřují sem a dosahují zde také špičkových výkonů.

UP se stala po listopadové revoluci opravdu velkou institucí v olomouckém kraji, říká se, že dokonce největší. Její rektor už není jen důstojnou postavou v taláru, je manažerem, řídícím velkou firmu, kterou reprezentuje směrem k veřejnosti. Nebojíte se, pane rektore, že nemáte vše pod kontrolou, když za všechno, co se na univerzitě děje, máte odpovědnost?

Prof. L. Dvořák: Sečteme-li studenty a zaměstnance, představuje UP s asi 22 tisíci lidmi největší instituci nejen v rámci kraje, ale i v dalším širším regionu. Řídit takovou instituci, je při velké míře decentralizace a akademických svobod, zaručených zákonem, skutečně úkol velmi obtížný. To jsem při nástupu do úřadu věděl a počítal s tím. Naštěstí, na celkovém řízení se podílejí významně i nejbližší spolupracovníci – děkanky a děkani fakult, prorektorky a prorektoři, akademický senát a samozřejmě v ekonomické sféře také vedoucí pracovníci administrativy.

Dokončení na str. 5

Výzkum v oblasti spolupráce českých univerzit s externím prostředím

Analýza oblastí a konkrétních forem spolupráce univerzit a firem/organizací v České republice byla předmětem sociologického dotazníkového šetření, které realizovala Univerzita Palackého ve spolupráci s neziskovou organizací TARA Professionals, o. p. s., a Business Leaders Forum.

Zpracování analýzy potřeb v oblasti vzájemné spolupráce vysokoškolských institucí a externího prostředí tvoří nedílnou součást mezinárodního projektu „Třénování trenérů-vysokoškolských učitelů v outreach“, jehož je Univerzita Palackého v Olomouci koordinátorem. Do vzorku bylo zahrnuto šest různých zaměřených univerzit. V rámci mezinárodního partnerství proběhlo šetření kromě České republiky paralelně i ve Slovenské republice, Itálii a Bulharsku. Koncept „outreach“, který pochází především z Velké Británie, usiluje o to, aby se vysokoškolské instituce staly otevřenými externímu prostředí, ale také naopak, aby se firmy a organizace veřejného sektoru naklonily spolupráci s vysokými školami. Zajištění vzájemné interakce a po-

tažmo vybudování systematické sítě spolupráce mezi těmito třemi sektory je dosaženo shodou nabídky a poptávky, kdy outreach aktivity univerzit reflektují potřeby trhu, společnosti a místní komunity.

Mezinárodní srovnání

V mezinárodním srovnání míry spolupráce univerzit s externím prostředím stojí Česká republika po Itálii na druhém místě. Dle vyjádření zástupců firem/organizací s univerzitami v současnosti spolupracuje až 92 % respondentů.

Nejdůležitější pojitko: studenti

Nejvýraznějším pojitkem univerzit s externím prostředím jsou studenti, kteří se podílejí na vysoké míře vzájemné spolupráce až ze 70 %. Firmy/organizace jsou zvyklé provádět výběr potenciálních zaměstnanců z řad studentů a absolventů, spolupracovat při tvorbě závěrečných prací a nabírat studenty na praxe/stáže. Graf 1.1. znázorňuje podíly aktivit, ve kterých zástupcové firem/organizací momentálně s univerzitami spolupracují.

Univerzity neumějí svůj potenciál „prodat“

Vedle spolupráce prostřednictvím studentů deklarují univerzity svůj potenciál poskytovat daleko širší škálu služeb, např. z oblasti výzkumu a vývoje, vzdělávání, tréninku a profesního rozvoje, analýz, expertiz a odborných konzultací. Tyto služby však univerzity nedovedou „prodat“. Pouze na 1/4 univerzit funguje efektivní outreach pracoviště, které zajišťuje kontakt univerzit a jejich externího prostředí ve všech zmiňovaných oblastech. Tyto univerzity jsou převážně technického charakteru, nejméně funguje outreach již tradičně na univerzitách zaměřených humanitně. Graf 1.2. uvádí služby, které české univerzity, dle názoru jejich managementu, mají potenciál nabídnout externímu prostředí.

Hlavní bariéra: nedostatečný (sebe)marketing

Bariérou intenzivnější a širší spolupráce je špatný (sebe)marketing univerzit, které o sobě stále ještě nedávají dostatečně vědět. Neprezentují se jako strategický hráč na trhu, který má potenciál kromě tradiční vzdělávací role plnit i výzkumnou, expertní a konzultační činnost ve vztahu k externím subjektům. Vyjádřeno v procentech – až 80 % zástupců univerzit označilo oblast výzkumu, vývoje a odborných expertiz za silnou stránku univerzit, v realitě však s univerzitou v těchto oblastech spolupracuje pouze 30 % firem/organizací. Důvodem je zejména to, že zástupci firem/organizací nevědí, že univerzity tyto služby poskytují a neznají cestu, vstupní bránu, přes kterou by mohli s žádostí o spolupráci univerzitu oslovit: „Pro zajištění optimální spolupráce s externím prostředím by bylo zapotřebí na univerzitě vytvořit jedno centralizované pracoviště, které by se této otázce věnovalo.“ (velká telekomunikační firma).

Firmy očekávají iniciativu ze strany univerzit

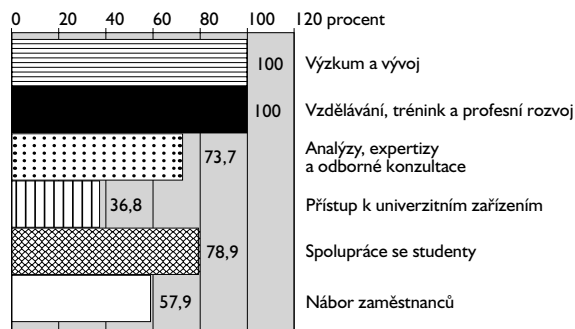
Časová vytíženost zástupců firem/organizací je nechává v roli pasivního příjemce univerzitních outreach služeb. Firmy/organizace (70 %) nechtějí být více proaktivní, spíše čekají, až s iniciativou ke vzájemné spolupráci přijdou univerzity samotné. Pokud by firma/organizace měla hledat složitější způsoby, jak s univerzitou kooperovat, využije radši služeb ne-univerzitního poskytovatele. Pokud se už firma/organizace rozhodne univerzitu se „zakázkou“ oslovit, potřebuje mít jistotu, že univerzitní služba bude vysoké kvality (71,4 %). V takovém případě rádi za službu zaplatí stejně jako komerčnímu poskytovateli.

Organizační úroveň řízení outreach aktivit

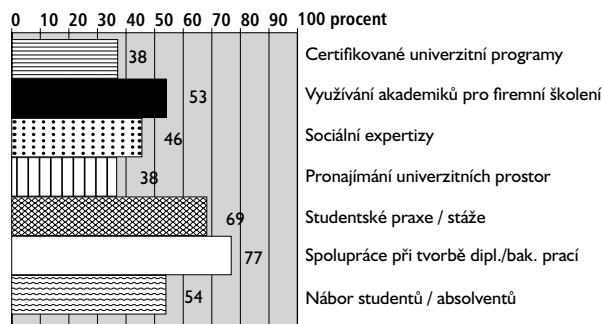
Problémem v českém prostředí, na který výzkum poukázal, je, že spolupráce stojí především na bázi osobních kontaktů a postrádá programovou koncepci. Akademici českých univerzit jsou dostatečně kompetentní pro vykonávání outreach, a to jak odborně, tak organizačně. Výraznější bariérou spolupráce je však nízká motivovanost akademiků vykonávat outreach ne za sebe, ale za univerzitu, čemuž je nakloněna pouze 1/3 akademiků různě zaměřených univerzit. Graf 1.3. uvádí názory akademiků na optimální organizační úroveň, na které outreach aktivity fungují nejefektivněji.

Outreach tréninkové kurzy

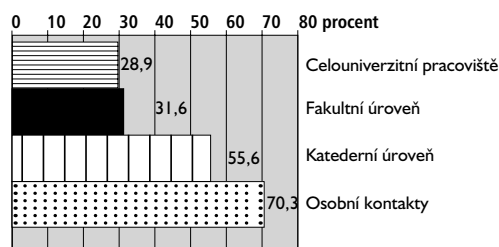
Dle výsledků výzkumu vidí akademici v rámci vykonávání outreach služeb prostor pro rozvoj a zlepšení především prezentačních dovedností v cizím jazyce, manažerských a marketingových dovedností (50 %). Tyto kompetence budou akademikům předávány v rámci tzv. Outreach tréninkových kurzů, které jsou výstupem projektu. Kurzy předají akademikům vedle zmiňovaných kompetencí i dovednost vypracovat si analýzu potřeb externího prostředí v oblasti vzájemné spolupráce.

▲ Graf 1.1.

▲ Graf 1.2.

▲ Graf 1.3.

Začátek diskuse: příslib do budoucna

Závěry z výzkumného šetření, a to především v otázce nedostatečné spolupráce univerzit s externím prostředím, potvrdila diskuse mezi zástupci univerzit a zaměstnavatelů regionu Střední Morava a Zlínský kraj, která proběhla v rámci osvětového outreach semináře na Univerzitě Palackého v Olomouci v říjnu 2006. Obě strany se shodly na potřebě optimalizace marketingové strategie českých vysokých škol, systematizace informačních toků mezi vzdělávacím sektorem a sférou ziskovou/veřejnou, nalezení společného jazyka, který by reflektoval pružné a flexibilní vzájemné potřeby a požadavky. Klíčovou rolí při překonání bariér identifikovaných výzkumným šetřením dle slov zúčastněných mohou sehrát jednotlivé fakulty, které zajistí za podpory top managementu univerzit cílenou a přímou spolupráci s externím prostředím. Predispozicí pro kýženu optimalizaci bude ovšem dostatečná podpora ze strany relevantních ministerstev.

Více informací o výzkumu i samotném projektu naleznete na internetových stránkách www.upol.cz/meeting-point-outreach.

Mgr. A. Husárová, Mgr. M. Raková,
Profesně poradenské centrum FF UP

O vědeckých talentech...

Prorektorský sbor jsem si zvolil sám a myslím, že jsem si vybral kvalitní, organizačně schopné, velice pracovitě a tvůrčí osobnosti, které se výrazně podílejí na řízení svěřených oblastí činnosti UP. Spectabiles jsem si sice sám nevybíral, nicméně mohu konstatovat, že naše spolupráce je velmi dobrá, a že všichni mají zájem a konstruktivní přístup k řešení celouniverzitních problémů. Myslím, že po počáteč-

ním „otukávání“ jsme našli i shodu s AS v tom, jakým směrem se má UP rozvíjet. Samozřejmě si denně uvědomuji svou odpovědnost a musím říci, že při podpisování některých smluv a rozhodnutí mi mráz běhá po zádech.

Mimořádně, za necelý rok působení v rektorské funkci jsem „udělal“ na třicet tisíc podpisů!

Ptal se prof. M. Hejtmánek, foto archiv Žurnálu UP

Dokončení ze str. 4

Z deníku studentské zapisovatelky: S rozvojovým projektem do Mongolska /IX/**Zastavení deváté, pár dní bez překladatelky a výlet do centra**

Jak si poradit s dětmi bez naší překladatelky Otgoo? Je to vůbec možné s dvaceti mongolskými dětmi na krku? A jak se chovají děti z naší čtvrti na výletě v centru Ulanbátaru?

Po dalším měsíci stráveném v Ulanbátaru na nás čeká asi nejtěžší zkouška: naše překlada-
telka Otgoo musí odjet na týden na venkov. Co teď? Přerušíme naše úsilí a uděláme si volno? V domnění, že nás čekají pouze dva dny bez překladatelky – protože na zbylé dny slíbila Otgoo nakonec svou kamarádku – jsme se s Tanjou rozhodly, že se nevzdáme. Ale jak na děti, které hovoří jazykem, z něhož zvládáme říci pouze: „bumbuk a huhtude

▲ Čtvrť Bayanoshu

naasir“ (balon a děti, pojďte sem!)? Napadá mě jediné. Zachrání nás papíry s překladem a... budeme hrát jen hry, které už dobře znají. V neděli večer před nadcházejícím týdnem nám Veronika Zikmundová, mongolistka z Prahy, přeložila ty nejpodstatnější věty: „Děti, sedněte si.“; „Udělejte dvě řady.“; „Házejte na koš.“; „Mlčte.“; „Jdeme na hřiště.“; „Jdeme zpět do třídy.“ Tak, a z bytek už záleží na naší pantomimě a dětské představitosti.

Je pondělí ráno a my jdeme do školy vyzbrojené překladovým materiálem a s notnou dávkou nervozity. Potřebné papíry jsme si nalepily na hrud' a takto zkusíme „ovládnout děti“. Kupodivu, všechno funguje! Žáci se snaží s námi spolupracovat a docela rychle chápou, co se jim snažíme sdělit. Samy se

organizují. Skutečně, je radost s nimi spolupracovat.

Ale i přes jejich snahu jsou tyto dny velmi náročné. Nemůžeme se dočkat středy, to už bychom zase měli mít překladatelku. Hm, je úterý večer a překladatelka se asi „nekoná“. Proč nám Savle – tak zní její jméno – nevolá? Snažíme se to zjistit, ale marně. I ve středu tedy opouštíme náš dočasný domov s papíry na hrudi a připravujeme se

na celodenní pantomimu. Věřte mi, den ode dne je to těžší. Hurá, Savle se ozvala ve středu večer. Nemohla prý jinak, protože měla problémy s autem. V Mongolsku není všude signál a navíc – čas tu má docela jiný rozměr...

Po měsíci a půl jsme se rozhodly vzít svěřené dětské ovečky na výlet do Ulanbátaru, mnohé z nich tam ještě nebyly. Naše jurtová čtvrť Bayanoshu se od jeho centra nachází asi 30 minut autobusem. S Tanjou jsme v Mongolské

vzdělávací alianci (MEA) dohodly, že můžeme pro náš program využít jejich prostor, tedy, že můžeme přivést do prostor vzdělávací aliance děti z Bayanoshu. Jen tak mimochodem – to, že je pro děti doprava v Ulanbátaru zdarma, až takové terno není. Vtěstnat totiž 35 dětí do jednoho přečpaného autobusu není zrovna jednoduché. Navíc, když některým bývá špatně... Suma sumárum, cesta na místo určení trvala zhruba hodinu. Ve vzdělávací alianci je už ale dobře – povídání o Mongolsku, film a různé hry... Pořád ale nemůžu pochopit, proč ty děti neustále odcházejí na toalety? Některé i dvakrát po sobě! Vše se vyjasňuje na konci našeho programu: na toaletách není ani kousek papíru a mýdlo také došlo. Nic ve zlém, děti jen využily příležitost a vypotřebovaly všechny materiály. Doma na něj totiž nejsou zvyklé.

Překvapení ale není nikdy dost. Docela sporádaně, tedy sporádaně v mongolském měřítku, jdeme na autobus, a to s jediným cílem – dostat se zpět do školy. Uprostřed hlavního náměstí mjíjme nečekanou demonstraci. Doprava se zastavila, kolem nás je na malém prostoru spousta lidí. Naše

▲ Výlet do Ulanbátaru: Mongolská vzdělávací aliance

děti se znenadání a bez upozornění rozprchly do davu. S hrůzou v očích jen mohu přihlížet tomu, jak jeden chlapec z Bayanoshu leze na pohybující se auto s demonstranty. Tyto děti nejsou zvyklé ptát se, jestli mohou odejít, či ne. Hodnou chvíli nám s Tanjou trvá, než je opět všechny „posbíráme“ dohromady. Naštěstí jsou všechny vpořádku. A nastává opět stresová situace – autobus je zase přečpaný. Všechny děti doslova vtačují do vozu, o němž byste řekli, že každou chvíli praskne, některé ještě i ve chvíli, kdy se už autobus rozjíždí. Jsme tu všichni? Snad ano. Doufám, že ano. S vypětím všech sil se snažím pochytat ratoletě očima. Děti sedí úplně všude – i na okně. Sotva se můžeme nadechnout...

Mongolsko je skutečně krásné, to ano. Je však plné nečekaných situací a kulturních rozdílů. Chcete-li tuto zemi a její obyvatelé poznat, musíte tento svět – tolik odlišný tomu evropskému – akceptovat takový, jaký je. Věřte mi, stojí to za to.

S. Šafaříková, studentka FTK UP, ve spolupráci s M. Hronovou, foto archiv autorky

Projekt TOK aneb Třídící Odpadkové Koše na Přírodovědecké fakultě

V těchto dnech byly na Přírodovědecké fakultě na tř. Svobody instalovány tři zkušební koše na třídění plastu, papíru a směsného odpadu, a to v rámci projektu TOK, jehož cílem je vyměnit běžné odpadkové koše za koše na odpad tříděný.

Tento projekt vymyslely a realizují tři studentky z III. ročníku oboru Ochrana a tvorba životního prostředí. Impulsem byla dosavadní situace, která neumožňovala studentům třídít odpad tak, jako jsou zvyklí již ze základních a středních škol a svých domovů. Dá se říci, že i na Univerzitě Palackého konečně naplňujeme smysl hesla „Olomouc třídí odpad“.

Třídění odpadu je jedním ze základů ekologické výchovy. Uvědomujeme si přitom, že o životní prostředí skutečně musíme pečovat, šetřit přírodními zdroji a pokud to jde, recyklovat již použité materiály a znovu z nich něco dalšího vyrobit. Jinak by se z naší planety brzy stala holá poušť s jednou velkou skládkou odpadů. A zdraví člověka, jak snad všichni víme, závisí na zdraví životního prostředí.

Skládky tvoří odpuzující hromady nevyužitého odpadu, mimo jiné znečišťují okolní zdroje vody a ovzduší. Jejich tlením vznikají – kromě jedovatých emisí – skleníkové plyny jako metan a oxid uhličitý. V České republice se v posledních letech meziročně zvyšuje podíl skládkovaného odpadu až o 5 % a v roce 2004 dosáhl 67 %. Skládkováním ztrácíme znovupoužitelné materiály, které mohly nahradit cenné suroviny často těženy za cenu velkých ekologických škod. Např. sběrový papír ušetří dvě třetiny energie (!) dodávané do procesu výroby papíru ze dřeva. Česká republika recykluje pouhých 39 % papíru, čímž značně pokulhává za Slovenskem, které získává dvojnásob recyklovaného papíru, či Rakouskem, které recykluje dokonce 97 % papíru! Patříme sice mezi země EU, ale svým přístupem k životnímu prostředí stále zaostáváme.

Proto bychom chtěly změnit nepříznivou situaci alespoň na naší fakultě, kde jedním ze studijních oborů je

právě Ochrana a tvorba životního prostředí, a tudíž by zde takové vybavení nemělo chybět. Neznáme žádný nepřekonatelný důvod, proč by nebylo primární třídění odpadu na naší univerzitě možné, když dnes už jde o standardní postup na úřadech státní správy i v kancelářích řady soukromých firem (nemluvě o ŽS a SŠ). Byli bychom rádi, kdyby se k nám připojily i ostatní vysoké školy v ČR, kde ještě tento přístup k ochraně životního prostředí není standardní.

Jsmo velmi rádi, že hned druhý den po 22. 11., kdy jsme koše instalovali, byl již koš na plasty zaplněn. Děkujeme všem, podporujete tak šanci, že náš projekt bude nakonec vedením fakulty schválen a rozšířen na celou fakultu, neboť hlavní podmínkou realizace je, že studenti budou třídít.

M. Cveková, Ochrana a tvorba životního prostředí, III. ročník PÍF UP
(Zdroj informací o skládkách a odpadech: <http://www.hnutiduha.cz/aktivity/odpady/odpady.htm>.)

Brus jazyka českého**Na co „by jste“ si měli dát pozor**

V korespondenci, v novinách a dalších textech se stále častěji setkáváme s analogickým, ale nesprávným přibobněním součástí výrazů byste, abyste, kdybyste tvarům slovesa být ve druhé osobě množného čísla. V odborných textech se tento nešvar vyskytuje jen výjimečně.

Na fakultní stránce webu UP však najdeme toto vyzvu ke studentům z letošního září:

Prosím Vás především o to, aby v den naší schůzky jste již byli přibližně rozhodnutí, která zařízení budete chtit v rámci praxi V. ročníku navštívit.

Zde není záměna abyste za nesprávné „by jste“ na první pohled patrná. Nesprávný tvar „aby jste“ totiž umožňuje oddělit obě složky, v tomto případě příslovčným určením času. Proto si autor, a snad ani adresáři této vyzvy neuvědomili jazykovou vadu na kráse této věty. Ale i použití správného výrazu abyste umožňuje použití různého slovosledu ve větě. Pohyblivou složkou bude ovšem ve spisovném textu jiná součást tvaru podmiňovacího způsobu:

- abyste v den naší schůzky byli již rozhodnutí;
- abyste byli v den naší schůzky již rozhodnutí.

-purista-

Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860

41. PFEFFERKORN z Ottobachu (Pfeffergoren, Westadiensis) Carolus Franciscus (Karel František), S.J., Phil. Dr. (* 1657 Vyšetice u Mladé Vožice [?] – † 24. 6. 1728 Košumberk u Skutče na Vysokomytsku), rektor od 24. 12. 1715 do 26. 4. 1718)

(II) Do Olomouce se jezuité vrátili ještě před oficiálním zrušením sanitního kordonu kolem města dne 8. února 1716, neboť záznamy v rektorském diariu obnovil P. Karel Pfefferkorn již 4. února 1716. Dne 10. února 1716 započala na olomouckých jezuitských školách výuka; v roce 1718 navštěvovalo tyto školy na 1500 žáků a studentů. Nezdá se však, že by přestála „morová rána“, obecně pokládána za trest boží, vedla k nápravě jejich mravů – např. 8. května 1717 byl v univerzitním auditoriu vyhlášen rozsudek akademického soudu nad studentem Janem Arletem, jenž studenta Libora Krebsa vyprokoval „ad gladium (k meči, tj. k souboji)“, a byl Krebsem zraněn tak, že mu hrozila smrt. Jan Arlet byl vyškrtnut z univerzitní matricy a vyhnán z města; Libor Krebs za to, že se nechal vyprovokovat, byl odsouzen „ad publicam disciplinam (k veřejnému trestu – nejspíše tělesnému)“ a musel zaplatit chirurga, jenž ošetřil Arletovo poranění.

Také profesor práv Pavel Vodička neztratil nic na energii, s níž prosazoval na olomoucké univerzitě právní nauky (počet studentů jurisprudence tehdy nepřesahoval pět desítek) a své postavení v univerzitní hierarchii – např. 12. prosince 1717 se profesor Vodička v průvodu při veřejném akademickém aktu zadřídil k velké nelibosti rektora před děkana filozofické fakulty, třebaže mu císařský reskript určoval místo až za děkány fakult.

K datům 16. a 17. února 1716 je v rektorském diariu P. Karla Pfefferkorna zaznamenáno, že nový jezuitský kostel byl v těchto dnech konsekrován, přičemž se první zmiňuje „titul“ tohoto chrámu, tzn. jeho zasvěcení Panně Marii Sněžné (lat. „Sancta Maria ad Nives“). Obřad svěcení vykonal světec biskup František Julius hrabě Braid; podle rektorova záznamu se v kostele, zatím pouze vybiléném, nacházely kromě hlavního oltáře ještě oltáře sv. Anny, sv. Jana Křtitele a sv. Pavly. Dne 23. února 1716 se konal „Ingressus Solemnis ad Ecclesiam nostram (slavnostní vstup do našeho kostela)“, tzn. otevření kostela Panny Marie Sněžné pro náboženské obřady – světec biskup Braid přenesl v průvodu, v němž nechyběli olomoučtí kanovníci, členové městské rady a biskupští hudebníci, ciborium ze starého kostela do sanktuária chrámu Panny Marie Sněžné, načež zde celebrol slavnostní mši. Kázání pronesl P. Michael Thomas, „fundator huic Ecclesiae“ (tzn. podpořivší z rodinného jmění stavbu tohoto kostela).

Ke dni 2. května 1716 zaznamenal rektor Pfefferkorn ve svém diariu, že z Vídně do Olomouce dorazil „pictor Carolus“, aby vymaloval klenbu nového jezuitského kostela. Oním „malířem Karlem“ byl Vídeňan Karel Josef Haringer (1687–1734), jenž dne 15. května téhož roku uzavřel s olomouckými jezuity smlouvu, že na klenbě hlavní lodi kostela vymaluje *Zázrak Panny Marie Sněžné* a na klenbě presbytáře *Apotheózu Panny Marie, Královny nebes*. Zatímco první malba měla znázornit událost z roku 590, kdy za papeže sv. Řehoře Velikého (nar. kolem r. 540, papežem v letech 690–604) uchránil zázračný obraz Panny Marie Sněžné Řím před šířením moru (legenda v Olomouci ledva se tou dobou vzpamatovávali z morové epidemie bezpochyby aktuální), na druhé malbě bylo malířovým úkolem obklopit Madonu s dítětem apoštolu, církevními otci, světci,

zvláště pak světci z řad Tovaryšstva Ježíšova, jakož i králi a knížaty proslulými mariánskou úctou. Podle kontraktů uzavřených 18. dubna 1717 hodlal štukatér (v rektorském diariu neuvedený jménem – byl to Antonio Ricca) ozdobit prostory kostela štukami a tesařský mistr (rovněž diaristou nejmenovaný) byl pověřen zastřešením kostelních věží; k této informaci pak rektor Pfefferkorn připojil, že „Pictor nos fefellerit (malíř nás ošálil)“. Také ve sdělení z 29. října 1717 se rektor netajil svou averzí vůči vídeňskému umělci, jehož olomoucké malby prozrazují vliv rakouského „velkého slohu“, reprezentovaného zejména Janem Michaellem Rottmayerem (1654–1730), jakož i malířovu obeznamenost s vrcholným římským barokem: „Pictor finit suo labore. Solutq ad rectimum X. Discessit Romam. Deus sit benedictus quod liberatus sim ab Illo à quo egregie exercitus fui. (Malíř dokončil svou práci. Byl vyplacen do posledního haléře. Odešel do Říma. Bůh buď pochválen, že jsem od něj osvobozen, byl jsem od něho znamenitě týrán.)“ Sám Haringer si svou práci na malířské výzdobě klenb kostela Panny Marie Sněžné ocenil 27. října 1717 na 2600 zlatých (pro srovnání uvedme údaje z Natherovy *Die Olmützer Häuserkronik*, vydané Univerzitou Palackého v roce 2006: 20. dubna 1715 koupil Karel Hrdiboský od Franze von Starnefeld dům č. 39 na Dolním náměstí – tzv. Hauenschildův palác – za 5500 zlatých, dům č. 43 na Dolním náměstí zakoupil 2. dubna 1717 Jan Ferdinand Schier z Eisenbergu, tehdy „studiosus“, později městský hospodářský úředník, za 1700 zlatých). Ke dni 19. listopadu 1717 rektor Pfefferkorn uvedl, že na střeše druhé (tj. východní) věže chrámu ukončil klempíř svou práci, v kryptě se dokončily omítky, klenba kostela byla vymalována, kostel byl vybílen, vydlážděn a opatřen mřížemi, byla vybudována kruchta pro hudebníky a v sakristii byly instalovány mřížoví, kovové mříže, zpodoběná a lavice – takže „Deo sit laus honor et gloria (Bohu buď chvála, čest a sláva)“.

Souběžně s dokončením chrámu Panny Marie Sněžné se olomoučtí jezuité pustili do výstavby dalších budov „jezuitské čtvrti“ – nové budovy koleje (nyní Vojenského správního archivu na nám. Republiky), jejíž průčelí navrhl Kryštof Dientzenhofer (1655–1722), a podstatnou přestavbu budovy semináře sv. Františka (nyní budovy Cyrilometodějské teologické fakulty UP na Univerzitním náměstí) podle projektu Lukáše Kleckla (asi 1670–1716); stavitelské práce na obou objektech vedl olomoucký stavitel Wolfgang Reich (asi 1680–1730). Dne 27. května 1716 schválila rada města Olomouce již vybudované základy koleje a 10. července 1717 jednali jezuité úspěšně s městskou radou ohledně rozšíření budovy semináře. Malířská výzdoba univerzitního auditoria byla toho roku svěřena Janu Kryštofu Handkemu (1694–1774), jenž ve své německy psané autobiografii (publikované roku 1994 Leošem Mlčákem) uvedl: „V roce 1717 mně důstojný pán P. Jan Kugler, kancléř olomoucké univerzity, přikázal vymalovat auditorium, ale jen vodovými barvami. K slíbenému honoráři 400 zlatých jsem předtím dostal 50 zlatých.“

Z diaria rektora P. Karla Pfefferkorna uvedme ještě záznam reflektující jednu z tehdejších rolí příslušníků Tovaryšstva Ježíšova. Dne 24. listopadu 1717 požádal městský sudí rektora o šest jezuitských kněží, kteří by připravili na smrt šest zločinců odsouzených k oběšení na olomoucké šibenici. Rektor žádosti vyhověl, leč pověření

▲ Karel Josef Haringer (1687–1734): Apoštolové, světci, církevní otcové, králové a knížata adorují Pannu Marii. Výřez z nástropní fresky *Apotheóza Panny Marie, Královny nebes*, v presbytáři kostela Panny Marie Sněžné, zhotovené K. J. Haringerem v letech 1716–1717 (foto Vladimír Hyhlík, in: Altrichter, M. – Tognner, M. – Hyhlík, V.: *Univerzitní kostel Panny Marie Sněžné, Velehrad 2000*)

jezuité museli čelit snaze františkánů o ingerenci do svého duchovního poslání. K datu 26. listopadu pak v rektorově diariu čteme: „Hodie 6 Reis ad restem condemnatis adstiterunt 6 Nostrí. Bene omnes secuti disponenti & bene mortui, regescant in pace (Dnes při šesti odsouzených k provazu stálo šest našich [tj. jezuitů]. Dobře všichni následovavši disponování [k smrti] a dobře zemřeli odpočívají v pokoji)“, pochválil rektor Pfefferkorn působení řádových spolubratrů na duše delikventů.

24. dubna 1718 dorazil do Olomouce Pfefferkornův nástupce v rektorském úřadě, P. Jan Mihlwentzel (1662–1719), rodák z Chebu. Dosavadní rektor předal klíče od koleje páteru Mihlwentzelovi v jídelně 26. dubna, Olomouc však proti zvyklosti až do roku 1723 neopustil, neboť byl ustanoven regentem zdejšího jezuitského konviktu a konzultorem koleje. Po krátkodobém onemocnění a úmrtí rektora P. Jana Mihlwentzela 11. června 1619 řídil P. Karel Pfefferkorn olomouckou kolej a univerzitu TJ jako vicerektor, a to až do příchodu rektora P. Františka Fragssteina dne 1. listopadu 1619. Vicerektor Pfefferkorn vedl dále rektorské diarium, a tak se dozvídáme, že v polovině srpna 1719 došlo mezi studenty k nepokojům a výtržnostem, aniž by diarista uvedl příčinu studentského „tumulatu“ – toliko odkázal v tom ohledu na diaria univerzitního kancléře a děkana filozofie (nyní nezvěstná). Mezi rebelujícími studenty byl též jáhen Vavřinec Himmel, biskupský alumnus, jenž se proto ocitl v biskupském žaláři pro provinilé kněze. Z tohoto žaláře byl sice Himmel záhy propuštěn, uvízl však s ostatními výtržníky v akademickém karceru, v němž si posedl do 20. září 1719. Uvedme ještě, že za Pfefferkornova olomouckého vicerektorátu pokročila stavba kolejní budovy do té míry, že 7. října 1719 bylo dokončeno její druhé patro a 25. října téhož roku se do novostavby mohli přestěhovat jezuité, kteří ve staré koleji obývali nejhroší cely.

Od 24. června 1723 do 14. listopadu 1726 řídil P. Karel Pfefferkorn jako rektor jezuitskou kolej, gymnázium a seminář U sv. Ignáce na Dobytčím trhu (nyní Karlově náměstí) na Novém Městě Pražském. Poslední léta svého života strávil P. Karel Pfefferkorn jako superior (představený) jezuitské rezidence na Chlumku u Luže na Vysokomytsku, nazývané rezidencí na Košumberku, kde 24. června 1728 zemřel.

Prof. J. Fiala, CSc.

(Pokračování příště)

Setkání děkanů...

odpovídá a náleží humanitním a filologickým studiím v propojenosti evropské a v propojenosti kulturní komunikace mezi civilizačními modely. Následující jednání konference děkanů FF se uskuteční na Filozoficko-přírodovědecké fakultě Slezské univerzity v Opavě v únoru 2007. Vedle přijetí statutu bude předmětem jednání otázka „ohrožených“ oborů pěstovaných na filozofických fakultách České republiky.

Účastníci měli příležitost seznámit se a navštívit Festival vzdělávání a dospělých AEDUCA 2006 a v prů-

Dokončení ze str. 1

běhu jednání konstatovali, že nabídkou celoživotního vzdělávání Filozofická fakulta UP výrazně napomohla k přijetí této formy studia jako již běžné součásti nabídky studia na vysokých školách/filozofických fakultách, v kombinovaných studiích může být FF UP a její Institut celoživotního vzdělávání modelem pro ostatní, v případě Festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA, který je pouze jedním a jediným a náleží ICV FF UP, je AEDUCA svým významem srovnatelná s nabídkou Gaudeamus.

Prof. I. Barteček, CSc., děkan FF UP

Soupis rektorů olomoucké vysokého učení najdete na webových stránkách UP www.upol.cz v oddíle O univerzitě/Historie a současnost.

EUPRIO 2006: Popularizace vědy a odliv mozků

Pracovníci v oblasti public relations evropských vysokých škol sdružených do organizace EUPRIO se každoročně scházejí na konferenci. Ta letošní se konala 24.–28. srpna ve Vilniusu a jejím hlavním tématem byla „Komunikace v měnící se Evropě.“ Litevské hlavní město navštívilo na dvě stovky zástupců evropských vysokých škol, převážně pracovníků tiskových oddělení, redaktorů, tiskových mluvčích, ale i lidí ve vedoucích funkcích. Mezi šesti účastníky z České republiky byli i dva z Univerzity Palackého – R. Palaščík, redaktor informačních materiálů, a D. Agnew, redaktor webových stránek.

Rychlost změn souvisejících s rozšířením Evropy přináší intenzivnější výměnu studentů a vědeckých pracovníků mezi evropskými zeměmi. Informace, přístup k nim a vzdělávání se stávají nejdůležitějšími společenskými a ekonomickými hybateli v Evropě, hovoří se o „vědovostní“ (knowledge-based) společnosti. Nepřekvapilo nás proto, že k hlavním tématům public relations univerzit nyní patří popularizace vědy. Evropa, a tedy i evropské univerzity, musí čelit odlivu mozků a ostré konkurenci ze zámoří. Je potřeba, aby výsledky vědeckého výzkumu byly srozumitelné a zajímavé pro „laickou“ veřejnost, investory a sponzory. Věda a význam vědecké práce se potom stávají přitažlivější pro mladé lidi – budoucí studenty, vědce a pedagogy – a univerzita buduje svou prestiž.

S měnící se Evropou však také souvisí problém, s kterým se musejí vypořádávat chudší členové EU, jímž je tzv. „odliv mozků“. Přednáška na toto téma se setkala s velkým ohlasem, vždyť počet vzdělaných lidí, kteří opouštějí například pobaltské země během uplynulých několika let, se srovnává s počtem obětí mnohaletého komunistického teroru. Pro někoho to mohla být možná příliš teoretická konstatování – nastolily se otázky, na něž zatím nikdo

nedokáže odpovědět. Pro účastníky z řad vedoucích pracovníků pro oblast vnějších vztahů univerzit, kteří mají rozhodovací pravomoc, to však jistě byly cenné poznatky pro formulování strategie rozvoje vysoké školy.

Společenské změny znamenají i změny v přístupu lidí, kteří univerzitu prezentují ve sdělovacích prostředcích. Na konferenci byla proto i řada užitečných výběrových seminářů, na kterých kolegové předkládali úspěšné postupy při organizačních změnách, při práci v univerzitních časopisech a služeb pro novináře regionálních, celostátních i mezinárodních médií.

Zajímavé bylo představení závěrů výzkumu Technické univerzity ve Vratslavi, který se zabýval otázkou působení vysoké školy na uchazeče o studium. Z 7 500 rozdaných dotazníků, který dostávali nově přijatí studenti při zápisu, se vrátil reprezentativní počet 3 500 vyplněných. Otázky se týkaly důvodů, proč si student vybral danou kombinaci a danou školu, jakým způsobem se dozvěděl o možnos-

tech studia na škole, jak je tato nabídka podle jeho názoru prezentována. Tazatele dále zajímaly údaje o studentech, jako místo bydliště, věk, pohlaví, prospěch na střední škole. Výsledky výzkumu ukázaly například, že 93 % uchazečů čerpá informace z webových stránek, další „reklamu“ pro univerzitu vytvářejí ústně předaná sdělení kamarádů, známých a rodičů. Do čeho má tedy univerzita investovat nejvíce: do studentů samých, do kvality vzdělávání a služeb, do vytvoření přátelského prostředí...

Výsledky výzkumu byly předány rektorovi, děkanům a vedoucím dalších administrativních jednotek. Nevyvolaly žádnou reakci a na zasedání akademického senátu o něm nebyla ani zmínka. Univerzita neupravila svůj rozpočet na propagaci a rozvoj („takto to děláme už třicet let!“), řešitel projektu dostal 2000 EUR a člověk, který prováděl výzkum, si našel nové zaměstnání.

Neodpustím si otázku: Co vám to připomíná?

-da-

CASPRIO 2006 v Olomouci: O spolupráci s médii a vnitřních vztazích na univerzitách

V Olomouci se zástupci českých a slovenských vysokých škol pracující v oblastech PR setkali již podruhé. Letošní seminář byl třídní a uskutečnil se 13. až 15. 9. v Uměleckém centru UP. Účastníky čekal nabitý program rozdělený do dvou hlavních tematických oblastí – spolupráce vysokých škol s hromadnými sdělovacími prostředky a vnitřní komunikace na vysokých školách.

Setkání mělo podobu přednášek a praktických workshopů, které vedli odborníci z vysokých škol, soukromé firmy a médií. O tom, jak může škola spolupracovat s rozhlasem, hovořil P. Hekela, ředitel Českého rozhlasu Olomouc, který mimo jiné srovnával možnosti regionálních a celoplošných stanic a stanic soukromých. Redaktorka deníku MF Dnes E. Bobůrková, laureátka ceny Česká hlava, představila možnosti popularizace vědy v českém tisku.

Tématu vnitřní komunikace se věnoval M. Bartůněk, manažer interní komunikace společnosti T-mobile Czech

Republic, a. s. Účastníky ohromila propracovanost a metodika řízení vnitřních vztahů velkých firem. Jeho prezentaci bylo zajímavé srovnat s brilantní přednáškou doc. D. Šimka, vedoucího Katedry sociologie a andragogiky FF UP, o úskalích vztahů a komunikace uvnitř univerzit.

J. Kuba a M. Mildorf představili Studentskou unii ČVUT a vysvětlili principy její organizace, financování a spolupráce se školou.

H. Kudrnová představila výsledky své doktorské práce, obhájené na VŠB, srovnávající činnosti public relations na českých školách v podrobném rozboru.

Odborný program semináře, jehož se zúčastnili jak zástupci vedení UP, pracovišť RUP, některých fakult i olomouckých médií, se nesl v neformální přátelské atmosféře a byl provázen živou diskusí, která pokračovala i po oba večery při bohatém kulturním programu.

-da-

O propagaci vědy

Vystoupení předsedy Akademie věd ČR V. Pačesa a astrofyzika J. Grygara v rozmluvě o tom, proč a jak popularizovat vědu, přivedlo do olomouckého Divadla hudby (3. 10.) více zájemců, než leckteré jiné akce z bohaté nabídky letošního AFO. Jednáni běželo svěžím tempem téměř dvě hodiny díky dobře připravenému moderátorovi V. Kořenovi, redaktoru ČT, který je autorem známého cyklu České hlavy. Z názorů a zkušeností akterů debaty vyplynuly tyto závěry:

1. Propagace vědy cestou popularizace jejích výsledků je v demokratické společnosti opravdu nutná, protože vysvětluje poskytovatelům peněz a daňovým poplatníkům, kam jdou a v co se proměňují prostředky vkládané do vědy, výzkumu a bádání. Zvyšuje zájem mládeže o přírodní vědy, přispívá k výchově vědeckého dorostu a vzdělanosti národa.

2. Popularizace vědy není snadná. předpokládá ochotu vědce ke komunikaci s mediálními pracovníky. Ten musí být v daném tématu orientován a předem připraven tak, aby komunikovat mohl. Vzájemné porozumění je v téhle interakci podmínkou. Někteří vědci se popularizaci výsledků své disciplíny brání z důvodu, že to prostě neumějí, že je to pro ně ztráta času a cítí se lépe ve stínu zájmu společnosti, kde jim nehrozí publicita tohoto druhu, o níž nestojí (ani závist, již se možná bojí – pozn. M. H.).

3. Jsou vědci, kteří žádného prostředníka (mediálního pracovníka) k popularizaci nepotřebují. Sami mají schopnost hovořit o vědeckých výsledcích srozumitelně, živě a poutavě pro laickou veřejnost. Je jich ale neobyčejně málo, příkladem je J. Grygar a F. Koukolík.

4. Redaktora tlačí dva požadavky, které musí splnit stůj co stůj: čas, resp. počet řádků, který je mu vymezen a nesmí jej překročit (u Českých hlav dvě minuty) a srozumitelnost. K tomu přistupuje obava, aby neudělal ve výkladu chybu, ta je nepřijatelná. Řeší to tak, že koncept svého textu posílá k přečtení a opravě vědeckému pracovníkovi. Pak tu ještě bývá tlak ze strany šéfredaktora, který zpravidla požaduje další zjednodušení výkladu (to první dělá redaktor sám) a má rád zprávy v podobě „senzací“, které zvyšují sledovanost a prodej, ale vědeckým pracovníkům jsou proti myslí z principu vědecké metody. Redaktor se tedy pohybuje na hraně, jeho práce je náročná na čas a myšlení, ale určité mu dává pocit uspokojení, když se dílo daří a má pozitivní odezvu ve veřejnosti.

Dnes má popularizace vědy v naší zemi už své pevné místo v programech České televize, v rozhlase i v novinách – konstatoval prof. Pačes se zjevným uspokojením. Lze předpokládat, že poroste poptávka po lidech schopných informovat občany naší země srozumitelně a přesvědčivě o výsledcích české a světové vědy.

Při odchodu z této zdařilé akce mě napadlo, jak užitečné by bylo, kdyby Katedra žurnalistiky FF UP zavedla přípravu specialistů pro obor vědeckopopulární publicistiky. Univerzitní prostředí je k tomu místem přímo ideálním.

Prof. M. Hejtmánek

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

7.–9. PROSINCE

2. konference diagnostické, prediktivní a experimentální onkologie. Kongres. RCO.

8.–10. PROSINCE

Přehlídka animovaného filmu 2006. UC UP, Filmový sál.

10. PROSINCE

Druhy adventní koncert. UC UP, Atrium, 19 hod.

11. PROSINCE

Slavík k večeri. UC UP, Divadelní sál, 19 hod.

Xavier Baumaxa. U-klub, 20 hod.

12. PROSINCE

Doc. R. Halaš, Ph.D.: A new proof of Chang's Theorem. Seminář z univerzální algebry. PŘF UP (Tomkova 40), posluchárna č. 301, 13 hod.

RNDr. J. Fišer Ph.D.: Odhady fraktálních dimenzí. Seminář z diferenciálních rovnic. PŘF UP (Tomkova č. 40), posluchárna č. 202, 13.30 hod.

A. Javůrek (Respekt): Internetová žurnalistika. FF UP, Filmový sál, 15 hod.

12.–13. PROSINCE

IV. moravsko-slezské akademické hry. Velký sál Aribiskupské kurie (Biskupské nám. 2).

13. PROSINCE

Diskuse o různých formách církevního života ve městě tvých studií. FTK UP, 10.40–12.10 hod.

Doc. J. Štetanides: Identifikace německojazyčných městských divadel na Moravě a ve Slezsku. UC UP, Velká posluchárna (č. 225), 16 hod.

Umíme si ještě hrát? U-klub, 17 hod.

14. PROSINCE

Alibaba. Vánoční koncert. U-klub, 19 hod.

-red-